

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Barbory Berkové a soudců Mgr. Jiřího Gottwalda a JUDr. Petra Hluštíka, Ph.D., ve věci

žalobkyně: **G. a. s., IČO X**
sídlem X
zastoupena advokátem Mgr. Radimem Janouškem
sídlem Šantova 2, 779 00 Olomouc

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 12. 2019, č. j. MPSV-2019/206838-421/1

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

A) Vymezení věci

1. Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Olomouci (dále jen „úřad práce“) rozhodnutím ze dne 16. 9. 2019, č. j. OLA-T-132/2019 dle § 78a odst. 4 a odst. 8 písm. b) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění účinném do 31. 12. 2019 (dále jen „zákon o zaměstnanosti“) neposkytl žalobkyni příspěvek na podporu zaměstnávání osob se

zdravotním postižením na chráněném trhu práce za 1. čtvrtletí 2019 s odůvodněním, že žalobkyně nesplnila podmínku bezdlužnosti stanovenou v § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti, neboť dle potvrzení Okresní správy sociálního zabezpečení Olomouc (dále jen „OSSZ“) ze dne 17. 4. 2019 měla žalobkyně v postavení zaměstnavatele ke dni 31. 3. 2019 dluh na penále ve výši 130 Kč.

2. Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobkyně a rozhodnutí úřadu práce potvrdil. Uvedl, že žalobkyně měla nedoplatek uhradit nejpozději dne 15. 4. 2019, uhradila jej ale až 17. 4. 2019. Dále poukázal na skutečnost, že před vydáním rozhodnutí vyčkal rozhodnutí ministryně práce a sociálních věcí o žádosti žalobkyně podle § 78a odst. 15 zákona o zaměstnanosti o odstranění tvrdosti zákona, avšak ministryně žádosti dne 26. 8. 2019 nevyhověla, neboť k prominutí nesplnění podmínky stanovené v § 78a odst. 4 písm. b) téhož zákona, pokud jde o nedodržení zákonem stanovených lhůt k úhradě nedoplatku, neshledala důvody zvláštního zřetele hodné a poukázala též na skutečnost, že žalobkyně žádá o odstranění tvrdosti zákona již podruhé. Žalobkyní tvrzený přeplatek vzniklý v letech 2015 až 2016 a potvrzení o bezdlužnosti ke dni 30. 9. 2019 označil žalovaný za skutečnosti nemající vliv na správnost potvrzení OSSZ ze dne 17. 4. 2019 o existenci dluhu ke dni 31. 3. 2019. S odkazem na § 53 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, žalovaný uvedl, že potvrzení OSSZ je považováno za správné, přičemž v řízení nebyl prokázán opak. Jelikož žalobkyně nepožádala úřad práce, aby zjišťoval, zda splňuje podmínku bezdlužnosti (což jde k její tíži), nelze dle žalovaného zohlednit výjimku stanovenou v § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti a přihlídnout k zaplacení nedoplatku do pěti dnů, přestože tento nepřesáhl částku 10 000 Kč. Dále žalovaný uvedl, že zákon neumožňuje zohlednit poměr výše požadovaného příspěvku a výše nedoplatku, ani dobu prodlení žalobkyně s platbou. Závěrem žalovaný zdůraznil, že zákon o zaměstnanosti stanovuje podmínky nároku na příspěvek striktně, přičemž je na žadateli, aby si ohlídal splnění všech podmínek a včas si zajistil vše potřebné pro vyhovění žádosti. Dluh žalobkyně byl navíc dluhem na penále, tudíž šlo o sankci za již dříve nesplněnou povinnost.

B) Žaloba a vyjádření žalovaného

3. Žalobkyně podala žalobu dne 18. 2. 2020 a ve lhůtě pro podání žaloby ji ještě doplnila a upřesnila podáním ze dne 19. 2. 2020. Žalobkyně požadovala, aby krajský soud zrušil rozhodnutí úřadu práce, které se negativně projevilo v její právní sféře tím, že neobdržela nárokový příspěvek ve výši 1 863 327 Kč.
4. Převážnou část žaloby ze dne 18. 2. 2020 věnovala žalobkyně popisu průběhu správního řízení, popisu obsahu podání, které v něm učinila, jakož i popisu obsahu rozhodnutí správních orgánů obou stupňů. Dále žalobkyně rozvedla okolnosti vzniku předmětného dluhu na penále ve výši 130 Kč. Uvedla, že příkaz k úhradě částky 258 992 Kč ve prospěch OSSZ učinila včas, a to dne 20. 3. 2019 (v den splatnosti pojistného), prodleva však nastala při transferu platby, která tak došla OSSZ teprve dne 21. 3. 2019, v důsledku čehož OSSZ vymezila penále ve výši 136 Kč za jeden den prodlení z dlužné částky 258 992 Kč, od něhož odečetla přeplatek z předcházejícího období ve výši 6 Kč. O existenci dluhu na penále se žalobkyně dozvěděla až dne 17. 4. 2019 z potvrzení OSSZ a téhož dne jej zaplatila. Jelikož zaplatila do 5 dnů ode dne, kdy se o nedoplatku dozvěděla, lze na ni pohlížet tak, že ke dni 31. 3. 2019 vůči OSSZ nedoplatky neměla. Také poukázala na skutečnost, že nedáním souhlasu úřadu práce dle § 147b zákona o zaměstnanosti k vyžadování údajů

o nedoplatcích jen využila své právo a neporušila tím žádnou zákonnou povinnost, tudíž za to nemůže být sankcionována. Rozhodnutí úřadu práce dle žalobkyně trpí přílišným formalismem, neboť je velký nepoměr mezi penále ve výši 130 Kč za maximálně jednodenní prodlení a nevypaceným příspěvkem ve výši 1 863 327 Kč. Dále žalobkyně uvedla, že si jinak všechny své povinnosti plní dlouhodobě řádně a včas, některé platby činí dokonce v předstihu, např. dne 13. 12. 2018 uhradila částku 240 329 Kč, čímž vznikl přeplatek vyšší než 130 Kč, avšak ve formě naturální obligace.

5. V doplnění žaloby ze dne 19. 2. 2020 žalobkyně namítla, že OSSZ vycházela z tzv. agregovaných pohledů, které však nemají povahu bankovního výpisu, a tudíž nebylo prokázáno, kdy skutečně byla částka ve výši 258 992 Kč, odeslaná dne 20. 3. 2019 z účtu žalobkyně, připsána na účet u ČNB, zda 20. nebo 21. 3. 2019, a dále nebylo zjištěno, čím bylo jednodenní prodlení způsobeno. Proto žalobkyně požadovala, aby soud provedl k důkazu příslušné bankovní výpisy ČNB z 20. a 21. 3. 2019. Dále žalobkyně uvedla, že za období od 9. 12. 2015 do 21. 10. 2016 má u OSSZ aritmetický přeplatek ve výši 1 575 Kč. Přeplatky žalobkyně však nebyly zohledněny, stejně jako nebylo doloženo, jak od denního penále ve výši 136 Kč bylo odečteno 6 Kč, tudíž OSSZ neprokázala relevantním způsobem přeplatek 6 Kč. Jelikož žalobkyně platí OSSZ milionové částky, mělo by jí být penále ve výši 130 Kč prominuto nebo zrušeno nebo započteno jako naturální obligace vůči aritmetickým přeplatkům žalobkyně vůči OSSZ. Závěrem žalobkyně v doplnění žaloby uvedla, že ministryně práce a sociálních věcí, která na žádost žalobkyně neodstranila tvrdost zákona a neprominula jí nesplnění podmínky uvedené v § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti, převzala názor žalovaného a nezabývala se relevantními důkazy a skutečným stavem věci.
6. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že již v napadeném rozhodnutí odmítl námitky žalobkyně, že učinila všechny úkony ve lhůtě do 20. 3. 2019 a že je nicotné a nezákonné vycházet jen z agregovaného pohledu, který nemá povahu bankovního výpisu. V řízení bylo dle žalovaného jednoznačně prokázáno potvrzením OSSZ, že žalobkyně podmínku bezdlužnosti nesplnila. Rozhodnutí ministryně o žádosti o prominutí dle § 78a odst. 15 zákona o zaměstnanosti bylo dle žalovaného vydáno v souladu se zákonem a okolnostmi, které byly v řízení prokázány. Podmínky § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti byly dle žalovaného žalobkyni předem známy a bylo jen na ní, zda souhlas úřadu práce dle § 147b téhož zákona ke zjišťování údajů o nedoplatcích udělí, či nikoli. Tvzení žalobkyně, že má ve skutečnosti u OSSZ za období od 9. 12. 2015 do 21. 10. 2016 aritmetický přeplatek 1 575 Kč je irelevantní, neboť není zřejmé, jaký dopad by tato skutečnost z roku 2016 měla na správnost potvrzení OSSZ ke dni 31. 3. 2019, stejně jako nelze vzít v potaz námitku existence přeplatku ve formě naturální obligace vzniklou zaplacením částky 240 329 Kč dne 13. 12. 2018 v sedmidenním předstihu. Potvrzení OSSZ je posuzováno dle § 53 odst. 3 správního řádu jako správné, přičemž v řízení nebyl prokázán opak, a tudíž neobstojí ani námitka, že OSSZ vycházela nikoli z bankovních výpisů, ale z agregovaných pohledů. Dále žalovaný shodně jako v napadeném rozhodnutí upozornil na přísnost právní úpravy a povinnost žalobkyně učinit opatření, aby jí dluh nevznikl, popř. aby jej uhradila ve lhůtě.
7. Žalobkyně dále zaslala soudu řadu dokumentů, které dříve adresovala OSSZ Olomouc, aniž by je však doprovodilo jakékoli podání adresované soudu, z něhož by bylo zřejmé, proč jsou tyto dokumenty soudu zasílány a jaký vztah mají k projednávané věci. Dne 24. 2. 2021 zaslala žalobkyně soudu sdělení (č. 1. 99 spisu) o tom, že listiny zasílané soudu ve dnech 23. 2. 2021 a 24. 2. 2021 jsou důkazy určenými k založení do spisu. Následně i po

tomto sdělení přeposlala žalobkyně soudu dne 5. 3. 2021 další dokumenty adresované OSSZ Olomouc a Oborové zdravotní pojišťovně zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví. Dne 9. 3. 2021 následně zaslala žalobkyně soudu sdělení (č. l. 158 spisu) o tom, že listiny zasílané soudu dne 9. 3. 2021 jsou důkazy určenými k založení do spisu. Následně i po tomto sdělení opět přeposlala žalobkyně soudu ve dnech 12. 3. 2021, 15. 3. 2021 a 12. 4. 2021 další dokumenty adresované OSSZ Olomouc a Oborové zdravotní pojišťovně zaměstnanců bank, pojišťoven a stavebnictví, popř. obdržené od těchto institucí.

8. Dne 15. 5. 2021 bylo soudu doručeno podání žalobkyně, v němž upozornila soud na probíhající soudní spor (u neoznačeného soudu) sp. zn. 11 C 410/2018 týkající se období od 1. 9. 2017 do 30. 6. 2018, v němž byla žalobkyně dle svého tvrzení rovněž v přepłatku ve vztahu k odvodům, pojištění i daním, avšak jeho tehdejší zaměstnanci Mgr. Z. M. a J. Č. byli v prodlení s běžnou prací.
9. Při jednání soudu dne 18. 5. 2021 žalobkyně k dotazu soudu vysvětlila, že čtenými dokumenty zaslanými soudu v únoru až květnu 2021 hodlala prokázat řádné plnění svých povinností. Dále uvedla, že v možnosti násobně prodloužit lhůtu pro splacení nedoplatků u subjektů, které udělily souhlas Úřadu práce, shledává nerovné zacházení se subjekty, které takový souhlas neposkytly. Jedná se tak dle žalobkyně o mezeru v zákoně, která ji znevýhodňuje.

C) Posouzení věci krajským soudem

10. Krajský soud ověřil, že žalobu podala osoba k tomu oprávněná, po vyčerpání řádných opravných prostředků a žaloba splňuje všechny formální i obsahové náležitosti. Žalobkyně podala žalobu včetně jejího doplnění ve lhůtě dle § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů dle § 75 odst. 2 s. ř. s., přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
11. Předně krajský soud uvádí, že ačkoli se žalobkyně v návrhu výroku rozsudku (petitu žaloby) domáhala pouze zrušení prvostupňového rozhodnutí úřadu práce, krajský soud v souladu s § 69 s. ř. s. jedná jako s žalovaným s odvolacím správním orgánem a přezkoumává v první řadě rozhodnutí odvolacího orgánu, které tvoří s rozhodnutím správního orgánu I. stupně jeden celek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2009, č. j. 1 Afs 88/2009-48).
12. Podle § 78a odst. 1 zákona o zaměstnanosti, *zaměstnavateli, se kterým Úřad práce uzavřel dohodu o uznání zaměstnavatele, se poskytuje příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením formou částečné úhrady vynaložených prostředků na mzdy nebo platy a dalších nákladů. Pro poskytování příspěvku je příslušná krajská pobočka Úřadu práce, v jejímž obvodu má sídlo zaměstnavatel, který je právnickou osobou, nebo v jejímž obvodu má bydliště zaměstnavatel, který je fyzickou osobou.*
13. Podle odst. 4 téhož ustanovení *příspěvek se poskytuje čtvrtletně zpětně na základě písemné žádosti zaměstnavatele, která musí být krajské pobočce Úřadu práce doručena nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po uplynutí příslušného kalendářního čtvrtletí. Příspěvek se poskytuje za podmínky, že k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí zaměstnavatel nemá v evidenci daní zachyceny daňové nedoplatky vedené příslušným finančním nebo celním úřadem, nemá nedoplatek na pojistném a na penále na sociální*

zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na pojistném a na penále na veřejné zdravotní pojištění, s výjimkou případů, kdy

a) bylo povoleno splácení ve splátkách a zaměstnavatel není v prodlení se splácením splátek nebo bylo povoleno posečkání daně, nebo

b) součet nedoplatků zaměstnavatele, s výjimkou nedoplatků podle písmene a), k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí nepřesáhl 10 000 Kč a zaměstnavatel tyto nedoplatky uhradil do 15. dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním čtvrtletí, za které o poskytnutí příspěvku žádá, nebo je uhradil do 5 pracovních dnů ode dne, kdy se o těchto nedoplatcích od krajské pobočky Úřadu práce dozvěděl v případě, že si údaje o nedoplatcích podle § 147b zjistil Úřad práce sám, pokud mu k tomu dal zaměstnavatel souhlas a za tímto účelem zprostil příslušný finanční nebo celní úřad povinnosti mlčenlivosti vůči Úřadu práce; uhrazení nedoplatku je zaměstnavatel povinen krajské pobočce Úřadu práce doložit (...).

14. Podle § 78a odst. 8 téhož ustanovení krajská pobočka Úřadu práce vydá rozhodnutí o
 - a) poskytnutí příspěvku, pokud zaměstnavatel splňuje podmínky pro poskytnutí příspěvku uvedené v odstavcích 1 a 4,*
 - b) neposkytnutí příspěvku, pokud nejsou splněny podmínky uvedené v písmenu a), (...)*
15. Podle § 78a odst. 15 téhož ustanovení ministr práce a sociálních věcí může na základě písemné a odůvodněné žádosti zaměstnavatele o odstranění tvrdosti zákona ve výjimečných případech hodných zvláštního zřetele prominout splnění podmínky uvedené v odstavci 4 písm. b), pokud jde o nedodržení lhůt stanovených k úhradě nedoplatků zaměstnavatele.
16. Podle § 78a odst. 16 téhož ustanovení ministerstvo může na základě písemné a odůvodněné žádosti zaměstnavatele o odstranění tvrdosti zákona ve výjimečných případech hodných zvláštního zřetele prominout splnění podmínky uvedené v odstavci 4 písm. b), pokud jde o výši součtu nedoplatků zaměstnavatele, která k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí přesáhla 10 000 Kč. Žádost musí být ministerstvu doručena nejpozději do konce druhého kalendářního měsíce následujícího po uplynutí kalendářního čtvrtletí, za které je o poskytnutí příspěvku žádáno, prokazuje-li splnění podmínky uvedené v odstavci 4 písm. b) zaměstnavatel sám. V případě, že splnění podmínky uvedené v odstavci 4 písm. b) zjišťoval podle § 147b Úřad práce, pokud mu k tomu dal zaměstnavatel souhlas a za tímto účelem zprostil příslušný finanční nebo celní úřad mlčenlivosti vůči Úřadu práce, žádost musí být ministerstvu doručena nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy se zaměstnavatel o svých nedoplatcích podle odstavce 4 písm. b) dozvěděl od krajské pobočky Úřadu práce.
17. Skutkový stav věci má krajský soud za mezi stranami nesporný. Žalobkyně dne 24. 4. 2019 požádala úřad práce o poskytnutí příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním pojištěním na chráněném pracovním místě za 1. čtvrtletí roku 2019. Žalobkyně nepožádala úřad práce, aby si dle § 147b zákona o zaměstnanosti, zjistil, zda má žalobkyně nedoplatky na daních a povinných odvodech za zaměstnance, nýbrž podmínky své bezdlužnosti dokládala sama. Dne 29. 4. 2019 doložila žalobkyně úřadu práce mj. potvrzení OSSZ Olomouc ze dne 17. 4. 2019, z něhož vyplývá, že ke dni 31. 3. 2019 měla žalobkyně dluh na penále ve výši 130 Kč. Žalobkyně uhradila dluh dne 17. 4. 2019. Žalobkyně následně podala k ministryni práce a sociálních věcí žádost o odstranění tvrdosti zákona dle ustanovení § 78a odst. 15 zákona o zaměstnanosti, ta však žalobkyni rozhodnutím ze dne 26. 8. 2019, č. j. MPSV-2019/95894-424/2, splnění podmínky § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti neprominula. V návaznosti na to pak bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí.

18. Zjištění, že žalobkyně měla ke dni 31. 3. 2019 nedoplatek i u VZP ponechává krajský soud stranou, neboť VZP následně i přes tuto skutečnost žalobkyni, která dlužnou částku zaplatila dne 29. 4. 2019, potvrzení o bezdlužnost ke dni 31. 3. 2019 zpětně vydala. Hodnocení tohoto postupu krajskému soudu nepřísluší, neboť nebyl předmětem žaloby.
19. Existenci dluhu ve výši 130 Kč na penále žalobkyně v řízení před správními orgány nezpochybňovala a dovolávala se toliko jeho včasné úhrady. V odvolání proti rozhodnutí úřadu práce naopak potvrzovala, že si je vědoma toho, jak dluh ve výši 130 Kč na penále vznikl. Totéž potvrdila i v žalobě, v níž uvedla, že došlo k prodlevě při transferu platby částky 258 992 Kč ve prospěch OSSZ dne 20. 3. 2019 (v den splatnosti pojistného), která došla OSSZ teprve dne 21. 3. 2019, v důsledku čehož OSSZ vymezila penále ve výši 136 Kč za jeden den prodlení z dlužné částky 258 992 Kč, od něhož odečetla přeplatek z předcházejícího období ve výši 6 Kč.
20. Za popsané situace postupovali úřad práce i žalovaný zcela správně, pokud potvrzení OSSZ ze dne 17. 4. 2019, předložené samotnou žalobkyní, hodnotili jako veřejnou listinu dle § 53 odst. 3 správního řádu, která potvrzuje pravdivost toho, co je v ní uvedeno a není-li dokázán opak, z údajů v ní uvedených, se v řízení vychází. Žalobce ve správním řízení o jím podané žádosti opak neprokázal, naopak uváděl, že si je existence a právního důvodu vzniku předmětného dluhu vědom. Žalobce netvrdil, že by byl údaj o existenci dluhu na penále ve výši 130 Kč nepravdivý, natož aby svou bezdlužnost ke dni 31. 3. 2019 prokazoval jinak. Úřad práce tedy vycházel z relevantního podkladu, které nebyly žádným způsobem zpochybněny.
21. Žalobkyně se pokusila poprvé tento podklad, tj. potvrzení OSSZ ze dne 17. 4. 2019, zpochybnit až v podání soudu ze dne 19. 2. 2020, jímž doplňovala žalobu. V tomto podání, v rozporu s žalobou doručenou soudu den předtím, žalobkyně namítla, že OSSZ postupovala při vystavování potvrzení dne 17. 4. 2019 jen z tzv. agregovaných pohledů a nikoli z výpisů z účtu, tudíž není prokázáno, zda částka pojistného splatná dne 20. 3. 2019 skutečně došla OSSZ až 21. 3. 2019. Žalobkyně se tudíž dožadovala toho, aby soud vyžádal příslušné výpisy z účtů a skutečnost objektivizoval.
22. Tomuto návrhu však krajský soud nevyhověl. Žalobkyně jednak výslovně netvrdila, že by platba pojistného přišla na účet OSSZ již dne 20. 3. 2019 a že by tak dluh na penále vůbec nemohl vzniknout, toliko uvedla, že tato skutečnost nebyla řádně prověřena, a dále je třeba přihlédnout k tomu, že se ze strany žalobkyně jednalo o nové a překvapivé tvrzení, které předtím neuplatnila ani ve správním řízení ani den předtím v žalobě. Krajský soud tudíž považoval toto zpochybnění podkladu, z něhož úřad práce vycházel, za účelové. Nadto je třeba zdůraznit, že se na předmětné řízení vztahuje koncentrační zásada upravená v § 82 odst. 4 správního řádu, jejímž smyslem je, aby se výsledek správního řízení nalézal především před správními orgány prvního stupně. Je-li pak nepřipustné uplatňování takových skutečností a důkazů v odvolání či v průběhu odvolacího řízení (§ 86 odst. 3 správního řádu), o kterých účastník v řízení před prvním stupněm nepochybně věděl, nelze toto pravidlo absurdně prolamovat v řízení soudním, které není pokračováním řízení správního, nýbrž výlučně řízením přezkumným.
23. Žalobkyně se dále mýlí, dovozuje-li, že podmínku bezdlužnosti splnila tím, že dlužné penále zaplatila do 5 dnů ode dne, kdy se o nedoplatek dozvěděla, tj. ode dne 17. 4. 2019. Žalobkyně totiž, jak jí již vysvětlil v napadeném rozhodnutí žalovaný, nesprávně § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti interpretuje. Uvedené ustanovení zakotvující

výjimky, v nichž lze překlenout skutečnost, že má zaměstnavatel k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí nedoplatky na povinných platbách, totiž rozlišuje na straně jedné případ, kdy zaměstnavatel dokládá splnění podmínky bezdlužnosti úřadu práce sám, a na straně druhé případ, kdy zaměstnavatel pověří zjišťováním stavu svých nedoplatků úřad práce. Pouze v druhém případě je však možné zachovat bezdlužnost úhradou nedoplatku do 5 pracovních dnů ode dne, kdy se o něm zaměstnavatel dozvěděl od úřadu práce, kterému zaměstnavatel udělil souhlas dle § 147b zákona o zaměstnanosti. Jak již soud výše uvedl, žalobkyně předmětný souhlas úřadu práce nedala, pročez mohla zachovat svou bezdlužnost jedinec úhradou nedoplatků do 15. dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním čtvrtletí, za které o poskytnutí příspěvku žádala, tj. do 15. 4. 2019.

24. Na rozdíl od žalobkyně soud neshledává žalobkyni tvrzenou nerovnost v zacházení ani mezeru v zákoně. Zákon o zaměstnanosti dává zaměstnavatelům zcela jasné a srozumitelné podmínky, za nichž mohou splnění podmínek pro přiznání příspěvků dokládat a je jen na nich, kterou z obou cest zvolí. Žalobkyně nebyla v žádném případě sankcionována za neudělení souhlasu úřadu práce dle § 147b zákona o zaměstnanosti, toliko jí bylo vysvětleno, že se nemůže dovolávat lhůty pro dodatečné zaplacení nedoplatku vztahující se na jiný, než její případ.
25. Podle § 67 zákona o zaměstnanosti se fyzickým osobám se zdravotním postižením poskytuje zvýšená ochrana na trhu práce, s čím souvisejí opatření směřující jak vůči těmto osobám, tak i vůči jejich zaměstnavatelům provádějícím jejich přípravu k práci nebo zaměstnávajícím je formou zřízení chráněného pracovního místa. V posuzovaném případě byla žalobkyně v pozici zaměstnavatele, kterému je za splnění zákonem stanovených podmínek poskytován dle § 78a odst. 1 zákona o zaměstnanosti příspěvek na podporu zaměstnávání těchto osob formou částečné úhrady vynaložených prostředků na mzdy nebo platy a dalších nákladů. Jednotlivé příspěvky jsou poskytovány čtvrtletně zpětně na základě písemné žádosti zaměstnavatele, přičemž je nutné, aby zaměstnavatel k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí neměl daňové nedoplatky vedené příslušným finančním nebo celním úřadem, neměl nedoplatek na pojistném a na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a na penále na veřejné zdravotní pojištění. Výjimky z uvedeného jsou stanoveny v § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti a spočívají v povolených a dodržovaných splátkách či v povoleném posečkání daně nebo v tom, že součet všech splatných nedoplatků zaměstnavatele k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí nepřesáhl částku 10 000 Kč, přičemž zaměstnavatel tyto nedoplatky uhradil do 15. kalendářního měsíce následujícího po kalendářním čtvrtletí, za které o příspěvek žádá nebo je uhradil do 5 pracovních dnů ode dne, kdy se o těchto nedoplatcích dozvěděl od krajské pobočky Úřadu práce, v případě, že výši těchto nedoplatků zjistil Úřad práce se souhlasem zaměstnavatele. Pokud tyto podmínky splněny nejsou, krajská pobočka Úřadu práce rozhodne o neposkytnutí příspěvku. Zaměstnavateli je nicméně umožněno požádat o odstranění tvrdosti zákona ministra práce a sociálních věcí, který v případech hodných zvláštního zřetele může prominout splnění podmínky uvedené v § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti, pokud jde o nedodržení lhůt stanovených k úhradě nedoplatků nebo může zaměstnavatel požádat o odstranění tvrdosti zákona žalovaného, které v případech hodných zvláštního zřetele může prominout splnění podmínky uvedené v § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti, pokud jde o výši součtu nedoplatků zaměstnavatele, která k poslednímu dni příslušného kalendářního čtvrtletí přesáhla 10 000 Kč.

26. Z hlediska formálních zákonných podmínek je tak zjevné, že žalobkyni nemohl být předmětný příspěvek poskytnut. Žalovaný jako správní orgán je povinen rozhodovat v mezích zákona a úlevy ze zákonných podmínek může poskytnout pouze, pokud mu to zákon umožňuje. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 30. 10. 2013, č. j. 3 Ads 23/2013-56 (dostupný, stejně jako níže citované rozsudky krajských soudů na www.nssoud.cz), ve kterém řešil případ zaměstnavatele žádajícího o příspěvek, jehož nedoplatek na pojistném a penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti činil pouhé 3 Kč, uvedl: *„...podmínky pro přiznávání příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením jsou poměrně striktní. Zákon o zaměstnanosti uvádí v § 78 odst. 3 jasně, které podmínky musí každý žadatel splnit. Jediné povolené výjimky jsou přitom uvedeny pod písmeny a) a b) daného ustanovení, které umožňují žadatelům napravit svá pochybení při platbě daní a pojistného. Jedná se přitom o klasickou veřejnoprávní normu kogentního charakteru, která neposkytuje správním orgánům příliš prostoru k vlastní úvaze a manévrování. Stěžovatel správně uvedl, že v průběhu správního řízení je vázán všemi zásadami plynoucími se správního řádu a nemůže bez dalšího upřednostnit jednu zásadu před druhou“* (pozn. NSS vykládal zákon o zaměstnanosti v dřívějším znění, následně byly podmínky poskytování příspěvku přesunuty z § 78 do § 78a). Nejvyšší správní soud uzavřel, že byt se jednalo o dluh ve výši 3 Kč, podmínka bezdlužnosti splněna nebyla.
27. V nynější věci se jedná o stejný druh nedoplatku jako v odkazovaném rozsudku, jelikož nesplnění podmínky bezdlužnosti spočívalo u žalobkyně v existenci nedoplatku penále za pozdní úhradu platby pojistného na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti ve výši 130 Kč ke dni 31. 3. 2019, který měl být uhrazen v souladu s § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti nejpozději dnem 15. 4. 2019 (tj. do 15. dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním čtvrtletí, za které o poskytnutí příspěvku žádá).
28. Z novější judikatury lze poukázat na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 2. 2021, č. j. 6 Ad 14/2019-35, který v odst. 30 a 31 uvedl: *„Na jedné straně přísné podmínky bezdlužnosti jsou vyváženy možnostmi úlev plynoucích z ustanovení § 78a odst. 4 zákona o zaměstnanosti. Možnost obdržení příspěvku na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném pracovním místě tedy má jasně stanovená pravidla a je na žadateli, aby si zajistil jak splnění podmínek včasným provedením všech povinných plateb, tak i sledování, zda nepochybil, a zda mu nevznikl nedoplatek či penále tak, aby mohl případně včas využít možností k nápravě svých pochybení. Úsilí, které je k tomu třeba vynaložit není ve vztahu k cíli nikterak výjimečné. Nad rámec uvedených úlev je pak možné prominutí některých podmínek postupem podle ustanovení § 78a odst. 15 a 16 zákona o zaměstnanosti. Dle soudu ovšem není ovšem podstatný vztah výše nedoplatku a výše poskytnutého příspěvku; pro takovou úvahu zákon neposkytuje prostor. Smysl a účel předmětného zákona totiž není naplněn jen poskytnutím předmětného příspěvku a jeho využitím ve prospěch osob, jimž zlepšuje obtížné postavení na trhu práce, ale v rámci smyslu a účelu zákona má svůj smysl a účel i stanovení podmínek pro zaměstnavatele, které nejsou nerealné ani zbytečně zatěžující. Podmínka bezdlužnosti má nejen vyloučit zaměstnavatele, kteří neplní své zákonné povinnosti, ale má vést i k jejich platební kázi, což ve svém důsledku vylučuje, že by stát přispíval zaměstnavateli mj. na platby, které by ten řádně neodváděl. Přitom prostor pro úlevy od pochybení menšího rázu zákon o zaměstnanosti poskytuje v ustanovení § 78a odst. 4 písm. a), b) a v odst. 15 a 16. Nepřiznání příspěvku nelze dle soudu porovnávat jen s mírou pochybení žadatele spočívající v nesprávném odvodu, ale také s mírou pozornosti, kterou věnoval splnění podmínek zákona, což právě správní orgány v daném případě žalobci vytýkaly.“*

29. S těmito závěry se zdejší soud zcela ztotožňuje. Skutečnost, že v komparaci s výší příspěvku, o který žalobkyně žádala, je výše nedoplatku zanedbatelná (130 Kč), nemohly správní orgány ani soud nijak zohlednit. Krajský soud shodně s výše uvedenými soudy neshledává stanovení podmínky bezdlužnosti za nepřiměřené ani formalistické. V možnostech žalobkyně bylo zajistit si splnění podmínek pro čerpání příspěvku jednak včasným provedením všech povinných plateb, ale i sledováním toho, zda v případě plateb odesílaných „na poslední chvíli“, tj. až v den jejich splatnosti, došlo k jejich včasnému připsání na účet příslušných správních orgánů. Žalobkyně měla ode dne 20. 3. 2019 dostatek času na to, aby si ověřila, že její platba odesílaná dne 20. 3. 2019 byla v tento den i připsána na účet OSSZ, přičemž v případě zjištění, že tomu tak nebylo, mohla včas vzniklé penále až do 15. 4. 2019 uhradit. V takovém případě by byla podmínka její bezdlužnosti zachována.
30. Nedůvodnými konečně shledal krajský soud i námitky proti rozhodnutí ze dne 26. 8. 2019, č. j. MPSV-2019/95894-424/2, kterým ministryně práce a sociálních věcí neprominula žalobkyni splnění podmínky stanovené v § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti, pokud jde o nedodržení zákonem stanovených lhůt k úhradě nedoplatku. V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2020, č. j. 1 Ads 201/2019-37, je uvedeno: *„rozhodnutí o žádosti o prominutí výše součtu splatných nedoplateků dle § 78 odst. 13 zákona o zaměstnanosti (pozn. krajského soudu ve znění do 31. 12. 2017) není předběžné povahy ve smyslu § 70 písm. b) s. ř. s. a není tudíž vyloučeno ze soudního přezkumu“*. V souzeném případě se jedná o rozhodnutí o odstranění tvrdosti zákona týkající se prominutí splnění podmínky uvedené v § 78a odst. 4 písm. b), pokud jde o nedodržení lhůt stanovených k úhradě nedoplateků zaměstnavatele. Dle krajského soudu se uvedené závěry Nejvyššího správního soudu vztahují i na tento případ, když § 78a odst. 15 zákona o zaměstnanosti a § 78a odst. 16 téhož zákona (resp. § 78 odst. 13 zákona o zaměstnanosti, ve znění do 31. 12. 2017) jsou ustanoveními, jejichž znění jsou prakticky stejná (srov. také rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 2. 2021, č. j. 6 Ad 14/2019-35). Při posuzování toho, jaká rozhodnutí lze považovat za předběžná pro účely výluky ze soudního přezkumu, je nutné zkoumat tři kumulativní podmínky, a to podmínku časovou, věcnou a osobní. *„Rozhodnutí předběžné povahy musí předcházet rozhodnutí konečnému, na jehož vydání má osoba dotčená předběžným rozhodnutím nárok. Toto konečné rozhodnutí musí podléhat soudnímu přezkumu. Rozhodnutí předběžné povahy může být vydáno buď v rámci již zahájeného řízení před správním orgánem, v němž bude následně vydáno rozhodnutí konečné. V tomto případě je „dočasnost“ předběžného rozhodnutí zajištěna tím, že jednotlivec se může soudně domáhat ochrany před nečinností správního orgánu. Pokud je rozhodnutí předběžné vydáno mimo takové řízení před správním orgánem, musí být jeho „dočasnost“ garantována tím, že zákon jednoznačně stanoví lhůtu, v níž musí být zahájeno řízení a vydáno rozhodnutí konečné... Zákon dále musí omezovat účinky rozhodnutí předběžného pouze na období do vydání rozhodnutí konečného (...). Neméně je důležitá podmínka věcné souvislosti mezi rozhodnutím předběžným a rozhodnutím konečným. Rozhodnutí konečné musí rozhodnout mj. o vztazích zatímne upravených rozhodnutím předběžným, tj. konečné rozhodnutí musí v sobě věcně zahrnout rozhodnutí předběžné. V opačném případě by totiž nebylo možné domoci se, alespoň zprostředkovaně, přezkumu předběžného rozhodnutí. To předpokládá i obdobné zákonem předvídané předpoklady pro vydání předběžného i konečného rozhodnutí. Osobní podmínka znamená, že rozhodnutí konečné musí být adresováno (mimo jiné i) stejné osobě jako rozhodnutí předběžné. V opačném případě by totiž opět nebylo možné, aby se osoba dotčená rozhodnutím předběžné povahy domohla soudního přezkumu rozhodnutí předběžného, byť*

zprostředkovaně pomocí žaloby proti rozhodnutí konečnému“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2009, č. j. 2 Afs 186/2006-54).

31. V posuzovaném případě není z výše uvedených podmínek naplněna podmínka časová a ani věcná. Zákon neomezuje účinky rozhodnutí dle § 78a odst. 15 zákona o zaměstnanosti pouze do doby rozhodnutí o žádosti o předmětném příspěvku. Zároveň zákon nestanovuje nutnost zahájení řízení jako následek rozhodnutí o žádosti dle § 78a odst. 15 zákona o zaměstnanosti. Dále pak rozhodnutí o přiznání či nepřiznání příspěvku v sobě nezahrnuje posouzení prominutí podmínky dle § 78a odst. 4 písm. b) zákona o zaměstnanosti a naopak z něj vychází jako ze závazného podkladového aktu. O žádosti pak rozhoduje ministr práce a sociálních věcí, a nikoliv úřad práce. Pokud by ministr práce a sociálních věcí rozhodl o prominutí podmínky nedodržení zákonem stanovených lhůt k úhradě nedoplatku, úřad práce by pak posuzoval splnění dalších podmínek pro přiznání příspěvku. Nepromíne-li ministr práce a sociálních věcí tuto podmínku, vyhodnotí úřad práce dopad tohoto rozhodnutí na zaměstnavatelovu žádost o příspěvek, sám však toto rozhodnutí nemůže přezkoumávat. Vydaním rozhodnutí o příspěvku tak nedochází k nahrazení rozhodnutí o prominutí podmínky nedoplatku, a i soudním zrušením rozhodnutí o samotném příspěvku nedochází ke zrušení rozhodnutí dle § 78a odst. 15 zákona o zaměstnanosti (obdobně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2020, č. j. 1 Ads 201/2019-37).
32. Krajský soud tak na základě uvedeného dospěl k závěru, že rozhodnutí ministryně práce a sociálních věcí dle § 78a odst. 15 zákona o zaměstnanosti není rozhodnutím předběžné povahy a tudíž není vyloučeno ze samostatného soudního přezkumu. Proto měla žalobkyně možnost brojit proti němu samostatnou správní žalobou.
33. Veškeré listiny, jimiž žalobkyně dokládala, že své povinnosti v současné době řádně plní, krajský soud k důkazu neprovedl, neboť rozhodnutí se vztahovalo výlučně k 1. kalendářnímu čtvrtletí roku 2019, a tudíž by na posouzení zákonnosti tohoto rozhodnutí nemohla mít skutková zjištění z nich učiněná žádný vliv. Stejně tak soud nemohl zohlednit tvrzení o přeplatcích za předchozí období, neboť jimi nebyla ve správním řízení rozporována věcná správnost podkladu OSSZ ze dne 17. 4. 2019, deklarující existenci nedoplatku ke dni 31. 3. 2019.

D) Závěr a náklady řízení

34. Jelikož neshledal krajský soud žalobní body důvodnými, žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
35. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., když plně procesně úspěšnému žalovanému nevznikly podle obsahu spisu v tomto soudním řízení žádné náklady přesahující jeho obvyklou úřední činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 18. května 2021

Mgr. Barbora Berková v. r.
předsedkyně senátu